

képezvén, amelyet a beadványt benyújtó személy a beadvány által elérni szándékozik, beadványnak az az irat tekinthető, amely hatósághoz intézve egyben hatósági ténykedést kíván elérni és hatósági ténykedést von maga után.

Az a levél, amelyben valaki a községi elöljáróságtól a község valamely lakosának a vagyoni viszonyairól kér felvilágosítást, annak célja és tartalma szerint beadványnak nem tekinthető, mert abban a folyamodó a községi elöljáróságot annak hatáskörébe nem tartozó, hatósági ténykedést maga után nem vonó eljárásra, tehát magántermészetű kérelem teljesítésére kérte fel, amiért is az ilyen levél az illetéki díjjegyzék 13. tételének a beadványi illetéket megállapító rendelkezései alá tartozónak nem minősíthető.

Mindazoknál a kétoldalú jogügyleteknél, amelyek okirati illeték alá esnek, az illetékiüzetési kötelezettség sortartás nélkül egyetemleges; más kétoldalúlag kötelező jogügyleteknél az 1920. évi XXXIV. t.-c.-nek fizetési kötelezettséget megállapító nem vitás rendelkezései irányadók. (Közigazgatási Bíróság 204. számú jogegységi megállapodása.) Az illetékszabályok 1. §-ának 1. és 2. pontjai szerint az ingatlan vagy ingó javaknak visszteher vagy visszteher nélküli jogügylet által történő átruházása, a 3. pont szerint pedig minden egyéb jogügyletről kiállított irat képezi a bélyeg- és jogilleték tárgyát.

A kétoldalú jogügyletek illetékét is magukban foglaló eme három pont rendelkezései éles megkülönböztetést tesznek abban az irányban, hogy mely esetekben esnek ezek a jogügyletek jogügyleti és mely esetekben okirati illeték alá.

A jogügylet esik illeték alá az 1. és 2. pont szerint, ha azáltal ingatlan javak tulajdonjoga, használati, vagy haszonélvezeti szolgálya, visszteherrel vagy anélkül átruháztatik, továbbá ingóságoknak élők között és ezek közti halálesetre szóló ajándékozásai (III. díj. 1. tét. B. p., III. díj. 2. tét. B. p.) — míg a 3. pont szerint minden egyéb jogügyletnél az arról kiállított irat képezi bélyeg- és jogilleték tárgyát.

Ezen rendelkezések szerint pedig a kétoldalú jogügyleteknél okirati és ügyleti illeték közti megkülönböztetésnek van helye azért is, mert ez a megkülönböztetés végigvonul az illetékszabályok és illetékdíjjegyzék egész rendszerén s az illetékkiszabásoknak az illeték mi módon való lerovása iránt intézkedő 4. és 5. §-aiban is már ez a megkülönböztetés érvényesül, amidőn magától értetődően a kétoldalú jogügyletekre is kiterjedően más természetű illetéket állapít meg azok után a jogügyletek után, amelyek okirati illeték alá (értékfokozat) és más, amelyek ügyleti illeték alá tartoznak (értékszázalék).

Ez a megkülönböztetés a feltett kérdés megoldásánál is döntőleg esik latba.

Ugyanis a bélyeg- és illetékszabályoknak a fizetési kötelezettséget megállapító 89. és 95. §-ai is ezt a rendszert követik. Az ille-

téki szabályok 89. §. a) pontja és a 95. §-nak azzal kongruens 1. pontja megkülönbözteti és különválasztja azokat a kétoldalú jogügyleteket, amelyeknél az azokról kiállított okirat (III. szab. 1. §. A) 3. pont) az illeték tárgya és ezek tekintetében ezeknél a pontoknál külön rendelkezik és külön rendelkezik a 95. §. 4. pontjában azok felől a kétoldalú jogügyletek felől, amelyeknél maga az ügylet (III. szab. 1. §. A) 1. pont) esik illeték alá.

A kétoldalú jogügyletek felől kiállított okiratokra nézve az ill. szab. 89. §. a) és illetve 96. §-ának 1. pontjában foglalt rendelkezések szerint az okirat kiállítója és elfogadója az illeték fizetésére egyetemlegesen lévén kötelezve, ezeknél a jogügyleteknél a szerződő felek az illeték fizetésére vonatkozó más irányú megállapodásai ellenére is a kiállító és elfogadó fizetési kötelezettsége sortartás nélkül egyetemleges s a felek ezen megállapodásai ennél fogva a kincstárral szemben nem érvényesek s csak a felek közt állapítanak meg kötelezettségeket.

Az illetékszabályok 95. §-a 4. pontjában foglalt a kétoldalúlag kötelező jogügyletekre vonatkozó rendelkezéseknek, „miszerint a mindkét szerződő fél egyetemlegesen, de ha az egyik fél az illeték fizetését magára vállalta, elsősorban ez” köteles az illeték fizetésére, a sortartást megállapító része már az illetékszabályoknak 1882. évi összeállításában bennfoglaltatott. Ennek megfelelő gyakorlatot követett és követ ma is a bíróság, amennyiben a sortartás nélküli egyetemleges fizetési kötelezettséget csak azoknál a kétoldalú jogügyleteknél állapította meg, amelyek okirati illeték alá esnek.

Ennek a 4. pontnak a rendelkezései azonban ma már alkalmazásba nem jöhetnek, mert az ill. szab. 1. §-ának A) 1. pontja szerint ügyleti illeték alá eső kétoldalú jogügyletekre nézve a fizetési kötelezettséget az 1920. évi XXXIV. t.-c. vonatkozó és nem vitás rendelkezései újból szabályozták.

Az állammal, községgel (várossal) kötött szállítási szerződés alapján felmerült és a szerződés szerint az állam stb. által utólagosan megtérítendő vasúti fuvar költségekre vonatkozólag a vállalkozó által kiállított vétbizonyítvány illetékmentes. (Közigazgatási bíróság 203. számú jogegységi megállapodása.) Az illetéki díjjegyzék 102. tételének e) pontja szerint a vétbizonyítványok oly kiadások megtérítése felől, melyek az állam vagy községek stb. részére, valamely bizományos vagy meghatalmazott által viseltettek, kifejezetten is bélyegmentesek és e pont 2. bekezdése szerint, ha illetékmentes és nem mentes járandóságok együttesen nyugtatványoztatnak, azok elkülönítve kimutatandók, hogy az elsőbbek a mentességben részesülhessenek. Nem férhet kétség hozzá, hogy az állam stb. által a szerződés szerint utólagosan megtérítendő vasúti fuvar-költség a bizományos vagy meghatalmazott által viselt kiadás megtérítéseként jelentkezik, hogy tehát a szerződés szerint a vállalkozó által előlegezett fuvar-költségről kiállított vétbizonyítvány illetékmentes.